

İdareci Üyeler Kurulunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi Memurları Teşkilâtı hakkındaki 5509 sayılı Kanunun 5 nci maddesinin değiştirilmesine ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesine dair ve kanuna bağlı cetvelde değişiklik yapılması hakkında kanun teklifleri ve Bütçe Komisyonu raporu (2/125, 347, 351)

T. B. M. M.
İdareci Üyeler Kurulu
Saymanlık Müdürlüğü
No. 38445/1989

35 . XII . 1980

Yüksek Başkanlığa

1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanununun 96 ncı maddesinde devair ve müessesatta mevcut demirbaş eşya ve mefruşatın bir ayniyat muhasibine tevdi edileceği hakkındaki hüküm ve buna müsteniden tutulacak defterlerle yapılacak muameleye dair olan 1929 tarihli Ayniyat Hesap Talimatnamesi mucibince tesisi gereken kayıtların ve bu suretle ambarlara giren ve çıkan ve muhafaza altında bulunması icabeden bilcümle levazım ve ayniyata ait hesapların sorumlu memurların uhdesine tevdi zaruri bulunmaktadır.

Gerçi şimdye kadar Büyük Millet Meclisi ile Millî Saraylardaki eşya ve levazımla bütün ayniyatın tanzim edilen defterlerine göre hesapları tutulmakta ise de Millî Saraylarda mevcut ve yüksek değer taşıyan 300 000 parçaya yakın eşya ve levazımla Büyük Millet Meclisi Binası ile Kitaplık ve Basımevi Müdürlüklerinde bulunan külliyetli miktardaki kıymetli ayniyatın ve bu meyanda istihlâk mevzuuna girenlerinin hesaplarını tutmakla vazifelendirilmiş olan memurların kanun ve talimatın kasdettiği mânada bir hüviyet taşımamaları mahzurlu görülmüş ve bu ayniyat ve istihlâkâta mütaallik ifası icabeden muamelât ile kayıtlarının daha muntazam bir surette tutulmasını sağlamakla beraber bu hesapların muayyen olan zamanda ve usulüne tevfi kan hazırlanacak hulâsa cetvellerinin vaktinde Meclis Hesapları İnceleme Komisyonuna takdim ve bu suretle bütün ihtiyaçlara cevap vermeyi mümkün kılacak şekilde hukukan şalâhiyeti haiz sorumlu saymanlar tarafından tutulması intizamı ve aynı zamanda her türlü tereddütlerin izalesini temin eyliyecek daha mütekâmil bir tatbik usulü olacağı kanaatine varılmıştır.

İşte buna binaen Büyük Millet Meclisi memurlarının teşkilâtına dair olan 5509 sayılı Kanuna bağlı cetvelin daire müdürlüğü kısmını teşkil eden kadroda yazılı (Ayniyat memuru ve personel şefi) unvanının (Ayniyat muhasibi ve personel şefi) unvanına ve Millî Saraylar Müdürlüğü kısmında yazılı (kontrol memuru) unvanının sonuna (ve ayniyat muhasibi) ve (Kitaplık Müdürlüğü) ibaresinin sonuna (Ayniyat mütemetliği) ve (Basımevi müdürü) ibaresinin sonuna da (ve ayniyat mütemedi) ibarelerinin ilâvesine ait aşağıda yazılı kanun teklifinin kabulüne müsaade buyurulmasını arz ve teklif eyleriz.

İdareci Üye
I. Ş. Özgen

İdareci Üye
H. Atalay

İdareci Üye

Türkiye Büyük Millet Meclisi Memurları Teşkilâtına dair olan 5509 sayılı Kanuna bağlı cetvelde değişiklik yapılması hakkında kanun teklifi

MADDE 1. — Büyük Millet Meclisi Teşkilâtına dair olan 5509 sayılı Kanuna bağlı kadro cetvelinin Basımevi Müdürlüğü, Daire Müdürlüğü, Millî Saraylar Müdürlüğü ve Kitaplık Müdürlüğü kısımlarında; bağlı cetvelde yazılı unvan değişiklikleri yapılmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Büyük Millet Meclisi yürütür.

	Eski unvan	Yeni teklif olunan unvan
Basımevi Md. Daire Md.	Basımevi Müdürü Ayniyet memuru ve personel şefi	Basımevi Müdürü ve ayniyat mütemedi Ayniyat muhasibi ve personel şefi
Millî saraylar Md. Kitaplık Md.	Kontrol memuru Kitaplık Müdürü	Kontrol memuru ve ayniyat muhasibi Kitaplık Müdürü ve ayniyat mütemedi

T. B. M. M.

*İdareci Üyeler Kurulu
Saymanlık Müdürlüğü*

No : 40615/85

15 . I . 1952.

Yüksek Başkanlığa

Büyük Millet Meclisi Memurlarının Teşkilâtına dair olan 5509 sayılı Kanuna bağlı kadro cetvelinde Meclis Posta ve Telgraf Müdürlüğünü teşkil eden kısmı beşinci dereceden 80 lira maaşlı bir müdür ve 8 nci dereceden elli lira maaşlı bir posta havale memuru ile 10 neu dereceye dâhil 5 adet otuzbeş liralık ikinci sınıf memurdan ibaret bulunmaktadır.

Bugüne kadar yapılan tatbikatın müdürlüğe ait derece ve maaşın memurluk için kabul edilmiş olan derece ve maaş arasındaki üç derece nispetindeki farkdan dolayı elli lira maaşlı memurun ancak : İki üst dereceye terfi ettikten sonra daha üstün dereceye çıkabilmesi yolu kanuni imkânsızlık yüzünden kapanmış olmasından dolayı idare inhilâl vukuunda daima dışarıdan memur almak suretiyle müdürlük kadrosunun doldurulması mecburiyeti ile karşı karşıya gelmektedir.

Uzun seneler çalışarak müdürlüğün vazifesini de yapabilecek bir liyakat iktisap etmiş ve bütün ümit ve istikbalini ancak buna mazhariyete bağlanmış olmakla beraber Meclis Teşkilâtı içinde meslekî bilgisi bakımından başka bir vazifeye de geçmesi kabil olmıyan bir memur için bu halin haki katen mağduriyet yaratan bir konu olduğu anlaşılmıştır.

Bununla beraber : Posta, Telgraf ve Telefon Genel Müdürlüğü Memurları teşkilâtına dair olan kadro esas alınarak yapılan inceleme sonunda da bu teşkilâta dâhil müdürlüklere ait kadro maaşlarının iki başmüdür için yüzer ve iki adedi için seksener ve ondan sonrakilerinin sırasıyla ehemmiyetlerine göre bir kısmının yetmişer ve daha çokları için de altmışar ve elliser lira olarak kabul ve tesbit edilmiş olduğu anlaşıldığından bu teşkilâta nazaran çalışma ve iş haemi göz

önünde tutularak Genel Müdürlüğün memurları derece ve maaş miktarlarına göre bir ayarlamayı temin ve aynı zamanda bâriz olarak görülen nispetsizliği gidererek tatbikata her iki bakımdan da daha uygun bir mahiyet ve bu suretle de indelicap elli lira maaşlı memuru müdürlük kadrosuna tâyine imkân vererek mevcut nispetsizliği ortadankaldırmanın muvafık olacağına kanaat getirmiştir.

Binaenaleyh; Meclis Posta ve Telgraf Müdürlüğü kadro maaşının 60 liraya ve derecesinin de yediye indirilmesi mülâhazasıyla aşağıda yazılı kanun tasarısı hazırlanmıştır.

Kabulüne müsaade buyurulmasını saygı ile arz ve teklif eyeriz.

İdareci Üye

İdareci Üye

İdareci Üye

H. Atalay

A. Kocobuyukoğlu

İDARECİ ÜYELER KURULUNUN TEKLİFİ

MADDE 1. — Büyük Millet Meclisi Teşkilâtına dair olan 5509 sayılı Kanuna bağlı kadro cetvelindeki Posta Müdürlüğüne ait maaş miktarı altmışa ve derece de yediye indirilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 3. — Bu kanunu Büyük Millet Meclisi yürütür.

12 . 2 . 1953

Yüksek Başkanlığa

Memleketimizde stenografi tatbikatı harf inkılâbından sonra başlamış ve bu konuda en büyük ihtiyaç Büyük Millet Meclisi tutanakları bakımından duyulmuştur. 22 yıllık tecrübeler, Avrupa memleketlerinde kullanılan stenografi derecesinde tekemmül etmemiş olan metodlarımızla esaslı bir gelişmeye imkân vermediğinden, zabıt meselesi bugün dahi bir şahsi kabiliyet meselesi olarak ortada durmaktadır. İşte bu şahsi kabiliyet unsurlarını bu mesleke bağlamak ve bilhassa yüksek tahsil görmüş olanları da stenograflığa celbetmek üzere, zaman zaman, kadro darlığını gidermeye mâruf değişiklikler yapmak icabetmektedir. Nitekim Büyük Millet Meclisi Memurları Teşkilâtı kanunlarında bu husus az çok derpiş edilmek istenilmiş ise de bu dahi birçok kıymetli ve yetişmiş stenografların başka mesleklere intisaplarını önliyememiştir.

Memleketin demokrasi bakımından gelişmesi ve çok partili sistemin gerçekleşmesi Meclis Müzakerelerini hacim ve önem bakımından hayli artırmış durumdadır. Bu da kabiliyetli, tecrübeli ve enerjik stenografların Kamutay ve komisyonlardaki faaliyetini zaruri kılmaktadır.

Birinci maddenin teklif edilmesindeki esas ve gaye budur.

İkinci ve geçici maddenin teklifindeki maksada gelince :

Stenografinin harf ve işaretleriyle kısaltma kaidelerinin öğrenilmesi büyük bir zorluk arz etmekle beraber (Stenograf) olabilmek ve hele Büyük Millet Meclisi gibi tamamiyle tartışma ve görüşme mekanizması olan, en mühim ve ulvi konuların en yetkili ağızlardan ifadesine sahne bulunan bir yerde bu vazifeyi görebilecek kabiliyete erişmek, büyük bir euhdi, kuvvetli bir sürati intikali ve muhakkak ki, olgun bir kültür seviyesini gerektirmektedir. Memur olabilmek ve bidayeten Tutanak Müdürlüğü kadrosuna alınabilmek için dahi devamlı ekzersislerê tâbi olması icabeden namzedin memleket dâvalarının müdafaa vasıtası olan lisana da salâhiyetle nüfuz etmiş olması şarttır.

Bâzan yüksek okul mezunlarının da lâyikiyle anlamakta zorluk çektiği ifadeleri gerçeğe tam uygun olacak şekilde zaptedecek olan stenoğrafi bu kadroya celbedecek unsuru, diğer her hangi bir memuriyetinkiyle mukayeseye mahal olmadığı kanaatindeyiz. Bir yüksek okul mezunu elemanın başka yerde bulamayacağı bir maaş seviyesi sağlanmadıktan sonra stenoğrafi gibi bir aletle cihazlanma yolunda çetin bir mücadeleye atılmasına esasen sebep ve imkân da yok. Bu sebeple bidayeten stenoğraflığa intisap edecekler için de Baremin sağladığı hududun bir veya iki derece üstüne çıkmakta zaruret mevcuttur. Nitekim 1452 sayılı Kanunun bu hususu derpiş etmesi sayesinde ki, harf inkılabını takip eden yıl içinde Meclis bünyesinde stenoğrafi tatbikatını sağlamak mümkün olmuştur. Nihayet bu imkânın gerçek bir istidat göstermeyenler için asla tatbik edilmemesine itina olunacağı muhakkak olup bunu teyit edecek hükmün de kanuna ilâvesi kabildir.

Günün gerçek bir ihtiyacına cevap verecek olan işbu kanun teklifimizin kabulü hususu saygıyla yüksek tasvibiplerine sunulur.

İdareci üyeler

İzmir Balıkesir İçel
M. Aldemir A. Kocabıykoğlu

İDARECİ ÜYELER KURULUNUN TEKLİFİ

Türkiye Büyük Millet Meclisi Memurları Teşkilâtı hakkındaki 5509 sayılı Kanunun 5 nci maddesinin değiştirilmesine ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesine dair kanun teklifi

MADDE 1. — 5509 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Memurları Teşkilâtı hakkındaki Kanunun beşinci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 5. — Stenoğraflar, 4598 sayılı Kanun hükümlerine göre 3656 sayılı Kanunla belirtilen beşinci dereceye kadar (beşinci derece dâhil) yükseltilebilirler.

MADDE 2. — Ehliyeti yapılacak sınav neticesinde sabit olmak kaydıyla, ilk defa stenoğraflığa alınacaklardan yüksek okul mezunlarına 3656 sayılı Kanunla belirtilen 9 ncu, lise mezunlarına 10 ncu ve orta okul mezunlarına 11

nci derece maaşı verilebilir. Ancak bu hüküm başka memuriyetlere geçişte bir hakkı müktesep teşkil etmez.

GEÇİCİ MADDE — Yukarıki madde hükmü bu memurluğa bu kanunun yayımından önce intisap etmiş bulunup da henüz kadro maaşını alma durumunda bulunmayanlar hakkında da uygulanabilir.

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanun hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı yürütür.

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 2/125, 2/347, 2/351

Karar No. 71

19 . IV . 1952

Yüksek Başkanlığa

İdareci Üyeler Kurulunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi memurları teşkilâtı hakkındaki 5509 sayılı Kanunda değişiklik yapılması hak-

kındaki üç adet kanun teklifi komisyonumuza hayale olunmakla İdareci Üyelerden İzmir Milletvekili Mehmet Aldemir hazır olduğu hal-

de incelenip görüldü.

Kanun tekliflerinden birincisi ile; Büyük Millet Meclisi, Meclis Basımevi, Kitaphane ve Millî Saraylardaki bilûmum mevad ve eşyanın hüsnü suretle muhafazası ve bunların muhayyale veya hali hazır kıymetleriyle, istimal ve istihlak safahatının mesul memurlar tarafından kayıt ve takibi istenilmektedir. Filhakika bu işle tazyif edilecek kimselere mesul muhayiplik veya mutemetlik hakkının bir kanunla verilmemiş olması, icabı halinde mesuliyetlerine mâni teşkil edeceğinden kanunda mevcut bir boşluğu doldurmak ve bu işle tazyif edileceklerin salâhiyet ve mesuliyetlerini sağlamak maksadıyla vâkı teklif komisyonumuzca da yerinde ve uygun görülmüştür.

İkincisi; çok partili sistemin gerçekleşmesi ile birlikte Meclis ve Komisyon müzakereleri fazlası ile kesafet peyda etmiş ve bu görüşmelerin aynıyle zabıtlara intikali ehemmiyetli bir mesele haline gelmiş olduğundan kürsüde cereyan eden münakaşa ve hitabelere vâkıf olabilecek ve bunları eksiksiz olarak zaptedebilecek kültürlü elemanları celbetmek ve bunları müesseseye bağlamak maksadıyla bidayeten Tutanak Müdürlüğü kadrosuna alınacak stenograflardan ehliyeti imtihanla sabit olarak yüksek mektep mezunlarına 40, lise mezunlarına 35, ortaokul mezunlarına da 30 lira maaş verilmek ve bunların geçirecekleri hizmet senelerinden sonra 80 lira maaşa yükselmelerini temin için 5509 sayılı Kanunda gerekli değişikliğin yapılması istenilmektedir.

Komisyonumuzla yapılan görüşmelerden sonra işin ehemmiyeti bakımından bu hizmete imtihan suretiyle alınacaklarda aranılacak ehliyet ve liyakatten maada gerekçede de izah olduğu üzere işin ehemmiyet ve ağırlığı karşısında hizmeti cazip kılmak ve hizmette bulunanlara da terfi imkânı sağlamak bakımından teklif yerinde grülmüş ve stenografların 80 lira aslı maaşa kadar yükselebilmelerini temin için teklif olunan istisnai hüküm yerine kadro maaşlarının yükseltilmesi esası kabul edilmiştir.

Üçüncüsü; Büyük Millet Meclisi Posta Müdürlüğünün kadro maaşı 80 lira olduğu cihetle Posta, Telgraf ve Telefon İşletme Genel Müdürlüğü memurları derece ve maaş miktarlarına göre bâriz olan nispetsizliği ayarlamak maksadıyla bu kadro maaşının 60 liraya indirilmesi

teklif olunmaktadır.

Posta, Telgraf ve Telefon İşletme Genel Müdürlüğü kadroları üzerinde yapılan incelemede bu teşkilâta dâhil müdürlüklere ait kadro maaşlarının iki başmüdür için 100 ve ikisi için 80 ve diğer müdürlüklerin sırasıyla 70, 60 ve 50 lira olarak tesbit edilmiş olduğu ve Meclis posta servisinin iş hacmi ise bu müdürlükler ile mukayese edilemeyeceği göz önünde tutularak vâkı teklif komisyonumuzca da muvafık görülmüştür.

Her üç kanun teklifi 5509 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Memurları Teşkilâtı hakkındaki kanun ile eki bulunan cetvelde değişikliği istihdaf ettiğinden teklifler komisyonumuzca tevhit edilerek bir metin halinde yeniden hazırlanmış ve kanuna ilişik cetvelde yapılması gereken değişikliği gösteren cetveller de tasarıya eklenmiştir.

Kanunların onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan V.	Sözcü	Kâtip
Burdur	Çanakkale	Sivas
F. Çelikbaş	E. Kalafat	H. İmre
Posta Müdürünün kadrosunun 80 liradan 60 a inmesine muhalifim		Muhalifim
Afyon K.	Aydın	Bilecik
A. Veziroğlu	E. Menderes	Gl. Y. Üresin
Bolu	Bursa	Giresun
İ. Gülez	H. Şaman	H. Erkmen
İstanbul	İzmir	Kırklareli
S. Uran	B. Bilgin	Ş. Bakay
Ordu		Trabzon
R. Aksoy	Posta Müdürünün maaşının (70) olması taraftarıyım.	
	S. F. Kalaycıoğlu	

Devlet Teşkilâtında çalışan memurlar arasında ahenksizlik yaratacak ve memur aylıklarına ait Ana Kanuna (Barem Kanunu) külliyen aykırı düşecek bir hükmün kabulü doğru değildir. Hakikaten gördükleri vazife ağır olan stenograflardan yeniden vazifeye alınacaklar hakkında râğbetlerini celbedecek başka esaslar mevcuttur. Bu bakımdan (2) nei madde ile bu madde hükmünü makale teşmil eden geçici maddeye muhalifiz.

Giresun	İstanbul	Sivas
M. Şener	H. Hüsmen	H. İmre

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Türkiye Büyük Millet Meclisi Memurları Teşkilâtı hakkındaki 5509 sayılı Kanunun 5 nci maddesinin kaldırılması ve bu kanuna ilişik cetvelde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Türkiye Büyük Millet Meclisi Memurları Teşkilâtı hakkındaki 13.I.1950 tarihli ve 5509 sayılı Kanuna ilişik cetvelde yazılı kadrolardan bağlı (1) sayılı cetvelde yazılı olanlar kaldırılarak yerine bağlı (2) sayılı cetvelde gösterilenler konulmuştur.

MADDE 2. — Ehliyeti yapılacak imtihan neticesinde sabit olmak kaydıyla, ilk defa stenografliğe alınacaklardan yüksek okul mezunlarına 3656 sayılı Kanunun birinci maddesinde belirtilen 9 neu, lise mezunlarına 10 neu ve orta okul mezunlarına 11 nci derece aylığı verilebilir. Ancak bu dereceler başka memuriyetlere

geçişte kendileri için müktesep hak teşkil etmez.

MADDE 3. — 13 . I . 1950 tarihli ve 5509 sayılı Kanunun beşinci maddesi kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE — İkinci madde hükmü stenografliğe bu kanunun yayımından evvel tâyin edilmiş olup da henüz kadro maaşını alamayanlar hakkında da uygulanabilir.

MADDE 4. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu kanunu Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı yürütür.

Bütçe Komisyonunun değiştirilmesine bağlı cetvel

[1] SAYILI CETVEL

D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık
<i>Tutanak Müdürlüğü</i>			
8	Birinci sınıf stenograf	8	50
9	İkinci » »	15	40
<i>Basımevi Müdürlüğü</i>			
4	Müdür	1	90
<i>Daire Müdürlüğü</i>			
6	Ayniyat memuru ve personel şefi	1	70
<i>Posta ve Telgraf Müdürlüğü</i>			
5	Müdür	1	80
<i>Millî Saraylar Müdürlüğü</i>			
6	Kontrol memuru	1	70
<i>Kitaplık Müdürlüğü</i>			
4	Müdür	1	90

[2] SAYILI CETVEL

D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık
<i>Tutanak Müdürlüğü</i>			
7	Birinci sınıf stenograf	15	60
8	İkinci » »	8	50
<i>Basımevi Müdürlüğü</i>			
4	Basımevi Müdürü ve ayniyat mutemedi	1	90
<i>Daire Müdürlüğü</i>			
6	Ayniyat muhasibi ve personel şefi	1	70
<i>Posta ve Telgraf Müdürlüğü</i>			
7	Müdür	1	60
<i>Millî Saraylar Müdürlüğü</i>			
6	Kontrol memuru ve ayniyat muhasibi	1	70
<i>Kitaplık Müdürlüğü</i>			
4	Kitaplık Müdürü ve ayniyat mutemedi	1	90